

Posudek diplomové práce bc. Terezy Štochlové

Večerníček jako didaktický nástroj pro výuku žáků s odlišným mateřským jazykem

Diplomová práce Terezy Štochlové se zabývá didaktickým potenciálem krátkých animovaných filmů, a to konkrétně žánru Večerníčku, v cílové skupině žáků mladšího školního věku s odlišným mateřským jazykem na úrovni A1/A2. Přestože téma autentických materiálů a využití videa v jazykovém vyučování patří mezi stabilní témata v oblasti jazykového vyučování, potenciálu žánru Večerníčku dosud pozornost věnována nebyla. Posouzením vhodnosti tohoto žánru pro cílovou skupinu žáků přináší tato práce nové poznatky v oblasti vyučování češtiny jako druhého jazyka.

1. Koncepce práce

V úvodu práce si diplomantka klade výzkumnou otázku, zda jsou Večerníčky vhodným didaktickým nástrojem pro výuku dětí s OMJ mladšího školního věku, jejichž jazykové schopnosti nepřesahují úroveň A1/A2 a mohou být účelně implementovány do výuky. V poměrně rozsáhlé teoretické části diplomantka nejprve pojednává o využití autentických materiálů v jazykové třídě a poté se zaměřuje na video jako jeden z didaktických nástrojů a jeho zapojení do práce v jazykové třídě. Dále uvádí (možná až příliš podrobný) popis úrovně jazykové úrovně A1 a A2, kde nechybí ani potřebné sociokulturní kompetence, které by měl uživatel na této úrovni ovládat. Některé kapitoly jsou pojaty příliš široce a bylo by vhodné je mírně zkrátit, resp. více zacílit k předmětu práce. Teoretické části nechybí pojednání o kognitivní teorii multimediálního učení a kognitivní kompetenci dané věkové skupiny, včetně jazykového vývoje a vlivu multimédií na psychiku dítěte. Závěr teoretické části je věnován Večerníčku jako součásti českého kulturního dědictví.

Hodnocení: B

2. Metodologie a zpracování dat

V empirické části diplomantka srozumitelně popsala kritéria výběru pěti epizod Večerníčeků, jež podrobila velmi pečlivé a podrobné lexikální analýze, v níž zohlednila, zda slovní zásoba v textu odpovídá cílové jazykové úrovni. K analýze využila dostupných vokabulářů i korpusové nástroje. Nevynechala ani fonologickou stránku mluveného projevu a zohlednila také tempo řeči, intonaci a výslovnost. Tyto epizody posoudila také z hlediska obsahové vhodnosti a potenciálu prezentace sociokulturní stránky jazykové kompetence a upozornila na možné problémy při využití v jazykové třídě. Podrobné výsledky této analýzy uvádí v rozsáhlé příloze. Tento materiál může sloužit k dalšímu výzkumu. Metodologický postup analýzy vysvětlila dostatečně a jasně. Výsledky prezentuje v tabulkách a grafech, jež komentuje.

Z analýzy vyvozuje diplomantka jasné závěry, v nichž hodnotí potenciál Večerníčku ve všech stanovených oblastech (srozumitelnost jazykového projevu, složitost jazykových struktur a vhodnost k rozvíjení sociokulturní kompetence). Přestože hodnotí potenciál Večerníčku kladně, poukazuje na určité potenciální problémy s jeho využitím v jazykové třídě a navrhuje konkrétní řešení na ukázce několika pracovních listů, v nichž postupuje dle zásad práce s autentickým videem, které uvedla v teoretické části, a tyto pracovní listy, jež mohou sloužit k okamžitému využití v jazykové třídě, náležitě komentuje. Další pracovní listy k ostatním analyzovaným epizodám uvádí již bez podrobného komentáře v příloze.

V závěru své práce uvádí možnosti dalšího empirického výzkumu tohoto žánru, a to hodnocení práce s Večerníčky v autentické jazykové třídě.

Hodnocení: A

3. Práce s odbornou literaturou

S prameny pracuje diplomantka svědomitě, řádně odlišuje citace od autorského textu, citované pasáže účelně propojuje a prokazuje dobrou orientaci ve zkoumané problematice jak prací se zahraničními zdroji, tak s literaturou psanou česky. Seznam použité literatury obsahuje relevantní položky a je dostatečně rozsáhlý.

Hodnocení: A

4. Formální úroveň práce

Práce je z jazykového a formálního hlediska zpracována na dostatečné úrovni, obsahuje nezbytné náležitosti (abstrakt, anglickojazyčný abstrakt, obsah apod.). Text je koherentní a odpovídá nárokům odborného stylu.

Hodnocení: A

Na základě výše uvedených argumentů práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 19. 1. 2021

Mgr. Kateřina Šormová, Ph.D.